

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра менеджменту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Управлінські рішення в публічній сфері» для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей ОКР «Бакалавр» денної та заочної форми навчання.

Запоріжжя – 2020 рік

Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Управлінські рішення в публічній сфері» для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей ОКР «Бакалавр» денної та заочної форми навчання. / Укл. О. Ю. Ткачук . – Запоріжжя: НУЗП, 2020. – 21 с.

Укладач: О. Ю. Ткачук, к.с/г.н., доц.

Відповідальний
за випуск: О. Б. Корякіна

Затверджено
на засіданні кафедри менеджменту
Протокол від «29» квітня 2020 року № 9

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни
2. Плани семінарських занять і питання для самостійної роботи студентів.
3. Використана та рекомендована література.

ВСТУП

Навчальний курс "Управлінські рішення в публічній сфері" є однією з найважливіших і обов'язкових дисциплін у системі публічного управління, що викладаються студентам по спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», так як ступінь обґрунтованості управлінського рішення визначає рівень ефективності системи управління в цілому..

Підготовка фахівців управління відповідно до сучасних вимог передбачає ознайомлення їх з основами розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень в публічній сфері, змістом категорій, використовуваних у цій галузі знань, із перспективними напрямками розвитку теорії та практики управлінських рішень цивілізованих країн.

В еру повсюдного впровадження інформаційних технологій, величезного потоку інформації навколо нас і динамічного способу життя в публічній сфері та швидка і чітка розробка і реалізація ефективних управлінських рішень стає запорукою успішної діяльності та досягнення цілей в органах державного і муніципального управління. З причини великої кількості що надходить і оброблюваної інформації практично на будь-якій позиції в системі публічного управління важливим стає швидкий і ефективний відбір інформації, розподіл її за категоріями, оцінка її достовірності. Будучи дисципліною, що дає знання про різні аспекти розробки і прийняття управлінських рішень, УР займає важливе місце в основній освітній програмі підготовки бакалаврів за напрямом «Публічне управління та адміністрування», оскільки кожен управлінець на своєму робочому місці постійно приймає управлінські рішення. Отже, знати види, принципи, методи, за якими розробляються рішення, безумовно, необхідно і важливо. Управлінське знання допоможе випускникам орієнтуватися в соціальному середовищі, розуміти причини і наслідки управлінських рішень, прогнозувати розвиток публічних і соціальних ситуацій, ефективно працювати, управляти людьми, таким чином, дисципліна відіграє значну роль у професійній підготовці управлінців з вищою освітою.

Дисципліна в методологічному плані спирається на філософські, загальноекономічні, соціологічні, історичні, психологічні, правові та інші знання, пов'язані з вивченням як суспільства в цілому, так і окремої організації, установи. Тому її доцільно викладати після таких дисциплін, як «Філософія», «Соціологія», «Психологія», «Інформаційні технології в соціальних і поведінкових науках», «Маркетинг», «Управління людськими ресурсами», «Виробничий менеджмент», а також паралельно з такими дисциплінами, як «Інноваційний менеджмент», «Мотиваційний менеджмент», «Антикризове управління», «Фінансовий менеджмент».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Головною метою викладання дисципліни «Управлінські рішення в публічній сфері» є оволодіння теоретичними знаннями та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур з питань прийняття управлінських рішень.

Задачі дисципліни «Управленческие решения в публичной сфере» заключаются в следующем:

- сформулювати уявлення про теоретичні основи прийняття рішень;
- придбати теоретичні знання та практичні навички розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень як основного елемента професійної діяльності менеджера;
- виробити вміння ідентифікації та класифікації проблем організації;
- вибору найбільш раціональних методологічних та організаційних схем, розробки прийняття і реалізації рішень, вміння аналізу альтернатив дій;
- вивчити моделі, методи, алгоритми та детермінанти (фактори) прийняття рішень;
- вивчити вплив зовнішнього середовища на реалізацію альтернатив;
- вміти застосовувати критерії розробки і вибору рішень в умовах невизначеності та ризику;
- вміти обґрунтовувати ефективність рішень;
- опанувати інноваційними підходами прийняття творчих нестандартних (унікальних) рішень.

У результаті вивчення дисципліни «Управлінські рішення» студент повинен:

Знати:

- основні підходи до вдосконалення систем прийняття УР;
- проблеми навчання технології прийняття УР;

- механізми дії законів управління об'єктів ухвалення рішення;
- принципи та методи управління та праці, використовувані особами, які приймають рішення;
- систему діяльності осіб, які приймають рішення, і апарат, використовуваний ними для розробки та реалізації управлінських і функціональних рішень;
- зміст і послідовність дій осіб, які приймають рішення, за різних обставин, а також їх обґрунтування ;

Уміти:

- творчо застосовувати знання теорії та практики прийняття УР під час виконання функціональних обов'язків;
- використовувати методи, технології та засоби розробки, обґрунтування, прийняття й реалізації УР;
- приймати (з огляду на спеціалізацію) УР в організації;
- застосовувати технології, що розвивають здібності до прийняття рішень.

Володіти:

- методами діагностики проблем економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення і оцінювати очікувані результати;
- методами організації процесу раціонального вирішення проблем

в організаціях;

- кількісними методами прийняття управлінських рішень.

Мати уявлення:

- про історію і тенденції розвитку теорії прийняття рішень;
- про погляди найбільш відомих представників цієї науки в минулому

і сьогоденні;

- про моделі, алгоритмах і детермінантах процесу прийняття рішення;

про сучасних програмних продуктах, що використовуються для підтримки прийняття рішень у складних ситуаціях.

Навчальний процес в НУЗП в умовах кредитно - модульної системи організації навчання здійснюється у таких формах: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Основними вимогами навчальних знань у НУЗП є: лекція; практичні; семінарські; індивідуальне зняття; консультація.

Дисципліна «Управлінські рішення в публічній сфері» вивчається на третьому курсі протягом п'ятого семестру і завершується заліком. Навчальним планом передбачено:

- лекцій – 30 години;
- практичних занять – 14 годин;
- самостійної роботи – 46 годин.

В умовах кредитно - модульної системи навчальна дисципліна «Управлінські рішення в публічній сфері» відповідає 3 заліковим кредитам.

Дисципліна складається з трьох блоків змістових модулів – основних її розділів, які разом зі змістовими модулями наведені у таблиці 2.1.

Склад, обсяг і термін виконання змістових модулів дисципліни

Модулі (блоки змістових модулів)	Короткий зміст модулів	Розподіл робочого часу за видами занять, годин			Самостійна робота студента, год.		Обсяг навантаження студента	
		Лекції	Лаб. роб. №/год.	Практ. зан. №/год.	СРВ	СРС	Годин	Кредит
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Блоки змістових модулів, що виносяться на 1-й рубіжний контроль								
1	Тема 1. Основи теорії прийняття управлінських рішень.	4				7		
	Тема 2. Природа управлінських рішень.	2		2		5		
	Тема 3. Методологічні підходи до розробки управлінських рішень.	2		2				
	Тема 4. Людина як суб'єкт прийняття управлінських рішень.	2		2		5		
Питання, що виносяться на самостійну роботу	Підготовка творчої роботи на тему: «Методичне забезпечення розробки управлінських рішень.»							
Разом Рубіжний контроль №1		10		6		17		
Термін проведення 1-го підсумкового РК _____ тиждень семестру								

Модулі (блоки змістових модулів)	Короткий зміст модулів	Розподіл навчального часу за видами занять, годин			Самостійна робота студента, год.		Обсяг навантаження студента	
		Лекції	Ла б. ро б. №/ го д.	Прак т. за н. №/го д.	СРВ	СРС	Годин и	Кредит и
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Блоки змістових модулів, що виносяться на 2-ий рубіжний контроль								
2	Тема 5. Сутність методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень, їх класифікація.	2		2		7		
	Тема 6. Передбачення в розробці та прийнятті управлінських рішень.	2		2		2		
	Тема 7. Розробка пропозицій щодо прийняття управлінських рішень.	2				2		
	Тема 8. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.	2				2		
Питання, що виносяться на самостійну роботу	Підготовка творчої роботи: «Інформаційне забезпечення розробки управлінських рішень».							
Разом Рубіжний контроль №2		8		4		13		
Термін проведення 2-го підсумкового РК _____ тижень семестру								

Продовження табл. 2.1

Модулі (блоки змістових модулів)	Короткий зміст модулів	Розподіл навчального часу за видами занять, годин			Самостійна робота студента, год		Обсяг навантаження студента	
		Лекції	Лаб. роб. год.	Практ. зан. год.	СРВ	СРС	Годин	Кредити
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Блоки змістових модулів, що виносяться на 3-ий рубіжний контроль								
3	Тема 9. Облік типових особливостей вирішуваних проблем.	2				7		
	Тема 10. Прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику.	2				2		
	Тема 11. Удосконалення прийняття стратегічних управлінських рішень.	2		2		2		
	Тема 12. Методика вироблення рішення керівником тактичного рівня.	2		2		2		
	Тема 13. Управлінські рішення в сфері виробництва.	2				3		
	Тема 14. Оцінка ефективності управлінських рішень.	2						
Питання, що вносять ся на самостій ну роботу	Підготовка творчої роботи «Організаційн е забезпечення управлінських рішень».							

	Індивідуальне наскрізне практичне завдання.							
Разом Рубіжний контроль №3		12		4		16		
Термін проведення 3-го підсумкового РК _____ тиждень семестру								
ВСЬОГО		30		14		46	90	3

ПРИМІТКА:

1. Умовні позначення: СРВ – самостійна робота студента під керівництвом викладача.
2. СРС – самостійна робота студента.
3. Навантаження (години) на проведення лабораторних робіт, практичних занять та СРВ проставляється відповідно до тематичного графіку (терміну) їх проведення.

3. ПРАКТИЧНІ (СЕМІНАРСЬКІ) ЗАНЯТТЯ (номер, найменування, обсяг у годинах, мета проведення)

3.1. СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ. **Природа управлінських рішень. (2 години)**

План

1. Загальні поняття про управлінському рішенні .
2. Управлінське рішення в циклі управління .
3. Управлінське рішення як психологічний процес .
4. Підготовка управлінського рішення як процес діяльності .
5. Взаємозв'язок управлінського рішення і функцій управління.
6. Ієрархічна взаємозалежність управлінських рішень.
7. Класифікація управлінських рішень та вимоги до них.

Навчальні цілі:

- **Охарактеризувати** основні підходи до розуміння управлінського рішення;
- **Розкрити** зміст управлінського рішення;
- **Охарактеризувати** управлінського рішення як процес діяльності;
- **Висвітлити** взаємозв'язок управлінського рішення і функцій управління .

Вивчивши тему, студент повинен знати:

основні поняття про природу управлінського рішення.

Завдання для обговорення:

1. Зобразіть схему управління виробництвом і вкажіть місце УР у процесі управління підприємством.
2. Чому УР - основа управління?
3. Наведіть визначення поняття УР. В чим їх відмінності?
4. Які основні фактори впливають на розробку і прийняття УР?
5. Які психологічні особливості процесу ПР?
6. Зобразіть графічно "місце" УРВ циклі управління.
7. Що таке рефлексія? Її місце в процесі ПР.
8. Уявіть графічно основні етапи ПР. Поясніть їх особливості.
9. У чому суть взаємозв'язку УР на різних рівнях ієрархії?
10. Поясніть зв'язок "дерева цілей" організації і "дерева рішень".
11. Який зв'язок між стратегічним рішенням, функціональним (оперативним) і тактичним?
12. Наведіть класифікацію рішень в залежності від цілей і методів їх розробки. Обґрунтуйте вимоги до УР.

Практичні завдання

Завдання №1

Зобразіть графічно моделі рішення, що визначаються чітко і слабо вираженою структурою проблеми (прийняття УР в умовах визначеності і невизначеності).

Завдання №2

Зобразіть графічно матрицю взаємозв'язку основних функцій управління і операцій, процедур ПР. Поясніть, як її використовувати для визначення кількості персоналу та ресурсу управління.

Література: [Осн.:1-4. Дод. :1-7].

3.2. Семінарське завдання

Методологічні підходи до розробки управлінських рішень. (2 години)

План

1. Натуралістичний і сістемодеятельностній методологічні підходи в теорії прийняття рішень.
2. Системний підхід у розробці, прийнятті та реалізації управлінських рішень.
3. Методологічні основи оцінки ефективності прийняття управлінських рішень.
4. Вибір альтернативи.
5. Оцінка альтернативи.
6. Остаточне рішення.
7. Реалізація управлінського рішення.

Навчальні цілі:

- **Охарактеризувати** методологічні підходи в теорії прийняття рішень;
- **Розкрити** зміст основних методологічні підходи в теорії прийняття рішень;
- **Характеризувати** натуралістичний і сістемодеятельностній, системний підходи в теорії прийняття рішень;
- **Ознайомити** із методологічної основою оцінки ефективності прийняття управлінських рішень.

Завдання для обговорення :

1. Що таке методологія, чому вона актуальна в даний час?
2. Суть і особливості натуралістичного підходу в методології.
3. Суть і особливості сістемодеятельностного підходу в методології.
4. Прояв натуралістичного і сістемодеятельностного підходу в СУР.
5. Перерахуйте діалектичні елементи, що визначають вимоги до ПР.

6. Основні категорії системного аналізу процесу ПР.
7. Поясніть важливість мети в оцінці ефективності ПР.
8. Перерахуйте принципи оцінки ефективності УР.
9. Чим відрізняється поняття критерій від поняття показник оцінки ефективності рішень?
10. Які методи оцінки ефективності рішень ви знаєте?
11. Назвіть фактори, що впливають ефективність розробки, прийняття та реалізації рішення.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

Методологічні підходи до розробки управлінських рішень.

Практичні завдання

Завдання №1

Зобразіть графічно структуру системної діяльності ЛПР.

Завдання №2

Зобразіть модульну (блочну) модель діяльності ЛПР і поясніть особливості взаємозв'язку блоків.

Завдання №3

Уявіть послідовність операцій і процедур реалізації системного підходу в ПР у вигляді схеми.

Література: [Осн.: 1-5. Дод.: 1-8].

3.3. Семінарське заняття

Людина як суб'єкт прийняття управлінських рішень (2 години)

План:

1. Людина та інформація.
2. Модель мислення людини, що приймає рішення.
3. Закони, керуючі людиною в процесі прийняття рішень.

Навчальні цілі:

- **Визначити** сутність і зміст моделі мислення людини, що приймає рішення;
- **Ознайомити** з законами, керуючим людиною в процесі прийняття рішень.
- **Висвітлити** особливу роль інформації для людини, що приймає рішення;
- **Обґрунтувати** необхідність враховувати в ПУР основні групи законів.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

Сутність і зміст моделі мислення людини, що приймає рішення; закони, керуючим людиною в процесі прийняття рішень; особливу роль інформації для людини, що приймає рішення; основні групи законів які необхідно враховувати в ПУР.

Завдання для обговорення :

1. Як відображається межполушарна спеціалізація мозку в різних станах свідомості людини при ПР?
2. Які відмінності між емпіричним, аксіоматичним, діалектичним способами ПР?
3. Чому люди відчувають труднощі з ПР у процесі життєдіяльності та адаптації своєї системи мислення до нових умов?
4. Поясніть поняття "модель світу". Як вона впливає на ПР людини?

Практичні завдання

Завдання №1

Зобразіть графічно систему інформаційного забезпечення людини.

Завдання №2

Намалюйте спрощену модель роботи мозку і поясніть її функціонування при ПР.

Література: [1,2].

3.4. Семінарське заняття

Методи і прийоми, використовувані персоналом управління при розробці та прийнятті рішень. (2 години)

План

1. Методи групової роботи.
2. Метод ключових питань.
3. Метод вільних асоціацій.
4. Метод інверсій.
5. Метод номінальної групи.

Навчальні цілі:

- **Ознайомити** із методами і прийомами, використовуваними персоналом управління при розробці та прийнятті рішень;
- **Розкрити** зміст методів і прийомів, використовуваних персоналом управління при розробці та прийнятті рішень;
- **Висвітлити** загальну характеристику всієї сукупності наукових методів, що використовуються в ППР.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

Методи і прийоми, використовувані персоналом управління при розробці та прийнятті рішень; Сутність методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень, їх класифікацію.

Завдання для обговорення

1. Сформулюйте загальне визначення методу, методів управління і праці.
2. Що структурно являє собою поняття "метод"?
3. Опишіть можливості та особливості застосування методів:
 - 1) "мозковий атаки";
 - 2) ключових питань;
 - 3) вільних асоціацій;
 - 4) інверсії;
 - 5) особистої аналогії;
 - 6) номінальної групи;
 - 7) синектики;
 - 8) 635;
 - 9) Дельфі;
 - 10) індивідуальних методів роботи.

Практичні завдання

Завдання №1

Зобразіть графічно класифікацію методів розробки, прийняття та реалізації УР.

Література: [Осн.: 6,8. Дод.: 1,4].

3.5.Семінарське заняття

Передбачення в розробці та прийнятті управлінських рішень (2 год.).

План

1. Основні поняття передбачення.
2. Основи прогнозування.
3. Методи прогнозування.

Навчальні цілі:

- **Ознайомити** із поняттям передбачення в розробці та прийнятті управлінських рішень .
- **Розкрити** особливості методів прогнозування в управлінській діяльності.

Вивчивши тему, студент повинен знати: поняття передбачення в розробці та прийнятті управлінських рішень, особливості методів прогнозування в управлінській діяльності.

Завдання для обговорення

1. Сформулюйте визначення передбачення, передбачення, прогнозу, припущення. В чим відмінності кожного?
2. Назвіть три типи передбачення, виділених М. Кондратьєвим.
3. Як передбачення дозволяє зменшувати ступінь невизначеності майбутнього стану об'єкта управління?
4. Розкрийте зміст і перерахуйте послідовність дій ЛПР в процесі передбачення. Які цілі переслідує прогнозування?
5. Як ви розумієте вислів "детерміновані та стохастичні зв'язку" і чому від точності їх опису залежить точність прогнозу?
6. Перелічіть умови успішного прогнозу.
7. Назвіть основні показники прогнозу; поясніть їх фізичну сутність.
8. Які методи вважаються кількісними і які методи якісними? Наведіть приклади.
9. Які методи використовуються при прогнозуванні економічної кон'юнктури?
10. Чим визначається вибір того чи іншого методу прогнозування?
11. Перерахуйте методи отримання інформації для прогнозування.
12. Охарактеризуйте класифікацію прогнозів.
13. Обґрунтуйте залежність прогнозів і методів, їх реалізують.

Література: [Осн.:1-5. Дод.: 5-9,13].

3.6.Семінарське заняття

Процес прийняття управлінських рішень (2 години).

План

1. Збір, обробка та аналіз інформації.
2. Опис проблемної ситуації.
3. Діагностика виявленої проблеми.
4. Розробка альтернатив.

Навчальні цілі:

- **Ознайомити** з діяльністю апарату управління при розробці, прийнятті та реалізації УР різними школами управління.
- **Розкрити** цю діяльність у вигляді певних етапів вирішення однотипних завдань: з'ясування проблеми, збір необхідної інформації, визначення обмежень і критеріїв вибору альтернатив і прийняття рішень.

Завдання для обговорення

1. Які рекомендації на основі порівняльного аналізу систем ПР, що діють в США, Західній Європі, Японії, Росії, можуть бути корисні для умов України?

2. Назвіть особливості кожної школи.
3. Наведіть алгоритм етапів ПУР, запропонованого на основі узагальнення досвіду різних шкіл управління.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

Процес прийняття управлінських рішень.

Практичні завдання

Завдання №1

Наведіть схеми послідовності діяльності ЛПР в процесі ПУР, рекомендовані різними школами управління.

Завдання №2

Зобразіть графічно математичну модель, засновану на застосуванні апарату лінійних стохастичних мереж, і поясніть її сутність.

Література: [Осн.:1-5. Дод.: 5-9, 13].

3.7. Семінарське заняття

Прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику (2 години).

План

1. Поняття умов невизначеності і ризику.
2. Правила та критерії прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику.
3. Методи обліку невизначеності і ризику.

Навчальні цілі:

- **Ознайомити** із методами обліку невизначеності і ризику.
- **Визначити** поняття умов невизначеності і ризику.
- **Розкрити** правила та критерії прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

Правила та критерії прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику.

Завдання для обговорення

1. Назвіть типи проблем та методи їх вирішення.
2. Перелічіть умови ПР, можливості та особливості методів обґрунтування рішення в цих умовах.
3. Які вимоги пред'являються до методів ПР?
4. Як вони реалізуються в конкретній методиці?
5. Розкрийте зміст виявлення проблем і черговість їх вирішення при ПР.
6. Яка структура і зміст УР.

Практичні завдання

Завдання №1

Зобразіть алгоритм вироблення рішення і поясніть зміст кожного його елемента.

Література: [Осн.:1-5. Дод.: 5-9, 13].

3.8. Семінарське заняття

Удосконалення прийняття стратегічних управлінських рішень. (2 години).

План

1. Особливості стратегічних управлінських рішень.
2. Обґрунтування механізму управління організацією, що реалізує стратегічні управлінські рішення.
3. Зміст і послідовність дій персоналу управління при розробці, прийнятті та реалізації стратегічних рішень.

Навчальні цілі:

- **Ознайомити** із обґрунтуванням механізму управління організацією, що реалізує стратегічні управлінські рішення.
- **Визначити** особливості стратегічних управлінських рішень.
- **Розкрити** зміст і послідовність дій персоналу управління при розробці, прийнятті та реалізації стратегічних рішень.

Вивчивши тему, студент повинен знати:

Зміст і послідовність дій персоналу з удосконалення прийняття стратегічних управлінських рішень.

Завдання для обговорення

1. Які особливості прийняття стратегічних рішень на підприємстві?
2. Дайте вашу пропозицію за формою стратегічного УР.
3. Охарактеризуйте особливості, зміст і послідовність роботи ЛПР при виробленні стратегічного рішення.
4. Які причини розробки стратегічного рішення?
5. Чому залежить прийняття стратегічного рішення?
6. Визначити суть поняття "стратегічна організація".
7. Визначити суть стратегічного контролю.

Практичні завдання

Завдання №1

Зобразіть схематично механізм стратегічного управління.

Література: [Осн.:1-5. Дод.: 3-9,19].

14. Рекомендована література

Базова

- 1 Бажин В.А. Разработка управленческих решений: компакт-учебник. – Харьков: Консум, 2006. – 316 с.
- 2 Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень: Навч. Посібник. – К.: ЦУЛ, 2003. – 420 с.
- 3 Козловский В.А. Производственный и операционный менеджмент: Учебник. – СПб. : Специальная литература, 1998. – 346 с.
- 4 Колпаков В. М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.
- 5 Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б.В. та ін.. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб./ за ред. Ю. Є. Петруні. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.
- 6 Приймак В.М. Прийняття управлінських рішень: Навч. посібник, - К.: Атіка, 2008. – 240 с.
- 7 Смирнов Э.А. Разработка управленческих решений: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 271 с.
- 8 Методы принятия управленческих решений : учебное пособие / Л.А. Трофимова, В.В. Трофимов. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2012. – 101 с.
- 9 Фатхутдинов Р.А. Управленческие решения: Учебник. – 4-е изд., перераб и доп. – М.: ИНФРА-М. – 2001. – 238 с.
- 10 Шмален Г. Основы и проблемы экономики предприятия / под ред. проф. А.Г. Поршнева. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 512 с.
- 11 Эддоус М., Стэнсфилд Р. Методы принятия решений. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 590 с.

Допоміжна

- 1 Балдин К.В. Управленческие решения: учебник / К.В. Балдин, С.Н. Воробьев, В.Б.Уткин. – 4-е изд. – М.: Дашков и К, 2009. – 493 с.
- 2 Башкатова Ю.И. Управленческие решения / Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права. М., 2003 – 89 с.
- 3 Воробьев С.Н. Управленческие решения: Учебник для студентов вузов, обучающихся по спец. «Менеджмент организации» / С.Н. Воробьев, В.Б.Уткин, К.В. Балдин. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2003. – 317 с.
- 4 Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень: Підручник.— К.: Кондор, 2009. — 187 с.
- 5 Гірняк О.М., Лазановський П.П. Менеджмент: теоретичні основи і практикум: навч. посібник. – К.: Магнолія плюс, 2003. – 336 с.
- 6 Голубков Е.П. Технология принятия управленческих решений. – М.:

Издательство «Дело и Сервис», 2005. – 544с.

7 Злобина Н.В. Управленческие решения: учебное пособие/ Н.В. Злобина. – Тамбов: Изд-во тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 80 с.

8 Комарницький І.Ф., Белінський П.І. Менеджмент виробництва та операцій (тестові, проблемні ситуації, практичні завдання): Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 308 с.

9 Ларичев О.И. Теория и методы принятия решений, а также Хроника событий в Волшебных Странах: [учебник для вузов] / О.И.Ларичев.- Изд. 3-е, перераб. и доп. – Логос, 2006. – 390 с.

10 Литвак Б.Г. Разработка управленческого решения: учебник для вузов / Б.Г.Литвак; Акад. Нар. Хоз-ва при Правительстве Рос. Федерации. 6-е изд. испр. и доп. – М.: Дело. 2008. – 439 с. (*Переиздание: Литвак Б.Г. Разработка управленческих решений — М.: ЮНИТИ, 2010*)

11 Лукичева Л. И., Егорычев Д. Н. Управленческие решения : учебник / Л. И. Лукичева, Д. Н. Егорычев.- 4-е изд., стер. - М. : Омега-Л, 2009.- 383 с.

12 Мескон М.Х. Основы менеджмента. – М.: Дело, 1997. – 702 с.

13 Методы принятия управленческих решений : учебное пособие / Л.А. Трофимова, В.В. Трофимов. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2012. – 101 с.

14 Модели и методы принятия решений в анализе и аудите. Конспект лекций для самостоятельного изучения дисциплины. Авт. К.А. Фисун - Харьков: ХНАГХ, 2005. - 136 с.

15 Орлов А.И. Теория принятия решений. Учебное пособие. - М.: Издательство "Март", 2004. - 656 с.

16 Плаус С. Психология оценки и принятия решений / Перевод с англ. — М.: Информационно-издательский дом “Филинь”, 1998. — 368 с.

17 Полторац В.А. Маркетинговые исследования: методы и технологии. – Днепропетровск: Арт-Пресс, 1997. – 136 с.

18 Управленческие решения: технология, методы и инструменты: учеб. пособие по специальности «Менеджмент орг.» / П.В.Шеметов и др. – М.: Издательство «Омега-Л», 2010. – 398 с.: табл., ил.- (высшая школа менеджмента).

19 Филинов Н.Б. Разработка и принятие управленческих решений: учеб.пособие / Н.Б.Филинов. – М.: ИНФРА – М, 2009. – 308 с. – (Учебники для программы МВА).

13. Інформаційні ресурси

1 Верховна Рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

2 Научные статьи - Киберленинка [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article>

3 Центр креативних технологій [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://www.inventech.ru/pub/methods/>

